

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การเปลี่ยนแปลงของสังคมในปัจจุบันเป็นไปอย่างรวดเร็ว ทำให้คนในสังคมต้องปรับเปลี่ยนบทบาทของตนเองให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลง เช่น ในอดีตสตรีมีหน้าที่เพียงดูแลครัวเรือน มีบทบาทอยู่ภายในบ้าน แต่ปัจจุบันสตรีต้องออกมาประกอบอาชีพนอกบ้านเพื่อความเป็นอยู่รอดของตนเองและครอบครัว การเปลี่ยนแปลงบทบาทของสตรีทำให้สตรีได้รับการยอมรับจากสังคมมากขึ้น (ดำรง อดิศักดิ์ 2540 : 3) การออกมาประกอบอาชีพนอกบ้านของสตรีเป็นการเปิดโอกาสให้สตรีได้แสดงบทบาทด้านสังคม เศรษฐกิจ และการเมืองการปกครองมากขึ้น

สตรีในสังคมไทยได้ปรับเปลี่ยนบทบาทของตนเอง และได้รับการยอมรับจากสังคมมากขึ้นกว่าในอดีต ประกอบกับรัฐบาลไทยได้ให้ความสำคัญกับสตรีไทยเป็นอย่างมากทุกรัฐบาลตลอดมา ดังจะเห็นได้จากบทบัญญัติรัฐธรรมนูญ พุทธศักราช 2475 และกฎหมายเลือกตั้งและสิทธิการลงสมัครรับเลือกตั้ง ในปีพุทธศักราช 2525 คณะรัฐมนตรีมีมติแก้ไข พระราชบัญญัติการปกครองท้องถิ่นของกระทรวงมหาดไทย ให้สตรีลงสมัครรับเลือกตั้งเป็น ผู้ใหญ่บ้าน กำนันได้ กลุ่มสตรีได้เข้ามาแก้ไขปัญหาที่เกิดกับสตรี กระตุ้นให้สตรีได้แสดงบทบาทของตนเองอย่างเด่นชัด ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองการปกครอง ส่งผลให้สตรีเข้ามามีบทบาททางด้าน การเมืองการปกครองอย่างโดดเด่นเป็นที่ยอมรับในระดับชาติ ได้แก่ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข นางสุดารัตน์ เกตุราพันธ์ นางอุไรวรรณ เทียนทอง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงวัฒนธรรมและ สวัสดิการสังคม ในระดับท้องถิ่นมีสตรีเข้าสู่ระบบการเมืองการปกครองจำนวนมาก ซึ่งมีบทบาทสำคัญปฏิบัติหน้าที่เป็นที่ยอมรับของสังคม ทั้งในระดับสากล ระดับประเทศ และระดับท้องถิ่น ได้แก่ตำแหน่ง สมาชิกผู้แทนราษฎร สมาชิกองค์การบริหารส่วนจังหวัด สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน สารวัตรกำนัน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน ประธานกลุ่มองค์กรชุมชน เป็นต้น จะเห็นว่าสตรีมีความตื่นตัวที่จะเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมืองการปกครองเพิ่มจำนวนมากขึ้นทุกปี โดยเฉพาะในระดับท้องถิ่น ดังแสดงในตารางที่ 1 และตารางที่ 2

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนสตรีผู้นำท้องถิ่น ปี พ.ศ. 2527 และปี พ.ศ. 2532

ตำแหน่ง	ปี พ.ศ. 2527	ปี พ.ศ. 2532
กำนัน	5	33
ผู้ใหญ่บ้าน	66	418
แพทย์ประจำตำบล	5	75
สารวัตรกำนัน	33	144
ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน	102	1,287

(กรมการปกครอง)

ตารางที่ 2 แสดงจำนวนสมาชิกสภาจังหวัดจำแนกตามภาคและเพศ

สมาชิก	ทั่วประเทศ	ภาคกลาง	ภาคเหนือ	ภาคใต้	ภาคอีสาน
สมาชิกรวม	1,974	648	444	336	546
สมาชิกชาย (คน/ร้อยละ)	1,883/95.4	612/44.4	432/97.3	342/96.4	515/94.3
สมาชิกหญิง (คน/ร้อยละ)	91/4.6	36/5.6	12/2.7	12/2.7	31/5.7

(กองราชการส่วนจังหวัดและตำบล กรมการปกครอง พฤศจิกายน 2532)

จากตารางที่ 1 และตารางที่ 2 แสดงให้เห็นว่าสตรีในระดับล่าง คือระดับตำบล หมู่บ้านมีความตื่นตัวในเรื่องการเมืองการปกครองสูง และนับวันก็จะยิ่งมีความตื่นตัวสูงขึ้นเรื่อยๆ

แต่อย่างไรก็ตามแม้สตรีในประเทศไทยจะมีการปรับเปลี่ยนบทบาทของตนเองเพื่อให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงของสังคมแล้ว แต่ยังมีสตรีส่วนใหญ่ของประเทศโดยเฉพาะสตรีที่อาศัยอยู่ในชนบทยังไม่มี การเปลี่ยนแปลงบทบาทของตนเอง จากการศึกษาพบว่าสาเหตุที่สตรีส่วนใหญ่ที่อาศัยอยู่ในชนบทของประเทศไทยไม่มี การเปลี่ยนแปลงบทบาทของตนเองนั้น เนื่องจากสตรีในประเทศไทย โดยเฉพาะที่อาศัยอยู่ในชนบท ขาดการรับรู้ในด้านสิทธิและบทบาทของตนเองในด้านต่างๆ จึงไม่กล้าแสดงออกทางความคิดและการปฏิบัติ ปล่อยให้ การตัดสินใจ เป็นเรื่องของบุรุษทั้งหมด และนอกจากนี้ประเพณีวัฒนธรรมไทยยังปลูกฝังสตรีไทย โดยการอบรมบ่มนิสัยมาตลอดจนกลายเป็นทัศนคติว่าผู้หญิงอยู่ในสถานภาพที่ด้อยกว่าผู้ชาย

เกือบทั้งหมด คิดและเชื่อว่าผู้ชายเป็นผู้นำส่วนผู้หญิงเป็นผู้ตาม (สุธีรา ทอมสัน และเมทินี พงษ์เวช 2538 : 6)

การพัฒนาการรับรู้สิทธิและบทบาทด้านการเมืองการปกครองของสตรีในชนบท มีความจำเป็นอย่างยิ่ง เพราะจะช่วยแก้ปัญหาต่างๆ ที่ตามมามากมาย เช่น ความไม่เป็นธรรมในสังคม การล่วงละเมิดทางเพศ การถูกเอารัดเอาเปรียบทางด้านแรงงาน และที่สำคัญที่สุดคือการเอารัดเอาเปรียบทางการเมืองการปกครอง สิทธิในส่วนที่เป็นของสตรีจะถูกกอบโกยไปเป็นประโยชน์ส่วนตัวของคนบางกลุ่ม ซึ่งปัญหาดังกล่าวจะส่งผลกระทบต่อสังคมโดยรวม ทำให้เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาประเทศให้มีความเจริญก้าวหน้าทัดเทียมกับประเทศอื่นๆ จากการศึกษาพบว่าปัจจัยที่สำคัญที่ทำให้สตรีมีการรับรู้สิทธิและบทบาทด้านการเมืองการปกครองได้ดีหรือไม่ขึ้นอยู่กับปัจจัยที่มาจากตัวสตรีเอง (สุธีรา ทอมสัน และเมทินี พงษ์เวช 2538 : 6-7) ซึ่งสรุปได้ว่า

1. ปัจจัยด้านอายุ สตรีที่มีอายุในวัยกลางคน (40 – 45 ปี) มีความเชื่อมั่นในตนเองสูง มีเหตุผลยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น และสามารถรับรู้สิ่งต่างๆ ได้อย่างมีเหตุผล
2. ปัจจัยด้านการศึกษา สตรีที่ได้รับการศึกษาสูงมีความเชื่อมั่นในตนเองมากขึ้น มีภาระในครอบครัวลดลง ด้วยการสร้างความเข้าใจให้บุรุษมีความรับผิดชอบในภาระครอบครัวเลี้ยงดูบุตรร่วมกับสตรี ทำให้สตรีมีเวลาพอที่จะแสวงหาความรู้ในด้านต่างๆ
3. ปัจจัยด้านสถานภาพของสตรี สตรีที่มีสถานภาพแตกต่างกัน เช่น สตรีที่สมรสแล้วจะมีภาระในการดูแลสมาชิกในครอบครัวมากกว่าสตรีที่มีสถานภาพโสด เพราะสตรีสถานภาพโสดจะมีเวลาว่างมากกว่า
4. ปัจจัยด้านการเป็นสมาชิกกลุ่ม ปัจจุบันมีรัฐบาลมีนโยบายสนับสนุนให้ชุมชนเข้มแข็งในด้านสตรีได้รับการช่วยเหลือในด้านการพัฒนาทุกรูปแบบ ทำให้สตรีสามารถมีความรู้ได้แสดงออก ได้รับฟังข่าวสารข้อมูลเพิ่มมากขึ้น

กระบวนการรับรู้ข่าวสารข้อมูลของสตรีในชนบทเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญอีกปัจจัยหนึ่ง พื้นที่ในชนบท ท้องถิ่นยังมีความล้าหลังอยู่มาก พื้นที่ในชนบทยังขาดการพัฒนาในด้านปัจจัยพื้นฐานที่จะเอื้ออำนวยต่อการเผยแพร่ข่าวสารมาสู่สมาชิกในชุมชน ทำให้สมาชิกในชุมชนเฉพาะสตรี ซึ่งไม่ค่อยมีโอกาสได้ออกนอกบ้านไปร่วมกิจกรรมกับเพื่อนบ้านบ่อยนัก ทำให้สตรีกลุ่มนี้มีโอกาสรับรู้ข่าวสารน้อย โดยเฉพาะกลุ่มสตรีที่ยังมีวิถีชีวิตอยู่กับการดูแลครอบครัว ดังนั้นกระบวนการรับรู้สิทธิและบทบาทด้านการเมืองการปกครองของสตรีจึงต้องอาศัยสื่อประเภทต่างๆ ได้แก่

1. การประชาสัมพันธ์ของหน่วยงานราชการ เช่น การประกาศขององค์การบริหารส่วนตำบล กรณีที่จะมีการเลือกตั้งในระดับต่างๆ
2. การประชุมหรืออบรมให้ความรู้ในด้านการเมืองการปกครองโดยการจัดของหมู่บ้านหรือตำบล และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
3. ใบปลิว แผ่นป้ายประกาศหาเสียงของผู้สมัครรับเลือกตั้ง
4. โทรทัศน์ วิทยุ หนังสือพิมพ์
5. จากขบวนรถแห่หาเสียงของผู้สมัครรับเลือกตั้ง
6. จากการรวมกลุ่มทำกิจกรรมภายในชุมชน เป็นต้น

ในปัจจุบันประเทศไทยเพิ่มความสำคัญกับการสนับสนุนให้สตรีมีบทบาทในด้านต่างๆ ด้วยผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีความตระหนักว่า สตรีเป็นกลุ่มประชากรที่เป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศในอนาคต จากการศึกษาพบว่าในปัจจุบัน และแนวโน้มในอนาคตอายุเฉลี่ยของสตรีจะยืนยาวมากกว่าบุรุษ ดังนั้นการพัฒนาประเทศในอนาคตจึงต้องพึ่งพาอาศัยกำลังของสตรีเป็นสำคัญ รัฐบาลในชุดปัจจุบันมีความตระหนักถึงความสำคัญในข้อนี้จึงมีแนวคิดเกี่ยวกับสตรี โดยเร่งวางแผนให้มีการพัฒนาสตรี และแก้ปัญหาดสตรีอย่างจริงจัง โดยเฉพาะปัญหาทางด้านการเมืองการปกครองได้กำหนดนโยบายให้สตรีมีโอกาสมากขึ้นในทุกๆ ด้าน ไม่แบ่งแยกเป็นเพศชายเพศหญิง เพื่อมุ่งให้ประชาชนได้มีทางเลือกมากขึ้น รัฐบาลได้ดูแลแก้ไขกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับสตรีอย่างใกล้ชิด เพราะกฎหมายบางฉบับยังปิดกั้นสตรี

อย่างไรก็ตาม แม้ฝ่ายที่เกี่ยวข้องจะพยายามเปิดโอกาสให้สตรีได้แสดงบทบาทในทุกๆ ด้าน แต่จากผลการเลือกตั้งในทุกๆ ครั้งที่ผ่านมา สตรียังเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองน้อยมาก จากสถิติประชากรทั้งหมดของประเทศ 62.5 ล้านคน เป็นชาย 31,018 ล้านคน เป็นหญิง 31,494 ล้านคน สตรีเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมืองการปกครอง ด้านสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทั้งหมด 500 คน สตรีมีเพียงร้อยละ 8.8 สมาชิกวุฒิสภาทั้งประเทศจำนวน 200 คน สตรีเข้าร่วมร้อยละ 10.00 สำหรับในระดับภูมิภาคหรือท้องถิ่น สมาชิกองค์การบริหารส่วนจังหวัดจำนวน 2,232 คน เป็นสตรีเพียงร้อยละ 6.3 สมาชิกสภาเทศบาลจำนวน 14,262 คน เป็นสตรีเพียงร้อยละ 6.00 และสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลจำนวน 134,614 คน มีสตรีเข้าร่วมเพียงร้อยละ 8.96 (คมชัดลึก 2545 : 37)

สรุปได้ว่าแม้ทุกฝ่ายจะได้พยายามสนับสนุนและเปิดโอกาสให้สตรีเข้าไปมีบทบาททางการเมืองการปกครอง แต่สตรีส่วนใหญ่ยังเข้ามามีบทบาทน้อย เมื่อเปรียบเทียบกับบุรุษ ซึ่งอาจจะเนื่องมาจากปัจจัยต่างๆ ทั้งในด้านปัจจัยส่วนตัวของสตรี ปัจจัยทางด้านสังคม และปัจจัยอื่นๆ ที่เป็นอุปสรรคในการแสดงบทบาทของสตรี

จังหวัดนครศรีธรรมราช เป็นจังหวัดที่มีขนาดใหญ่ทั้งทางด้านพื้นที่ และจำนวนประชากร เป็นเมืองที่มีความเจริญรุ่งเรืองมาช้านาน รวมทั้งความเจริญทางการเมือง การปกครอง ประชากรนครศรีธรรมราชมีพื้นฐานทางการเมืองดี มีความตื่นตัวในเรื่องการเมือง การปกครองสูง ดังจะเห็นได้หลังจากมีการประกาศใช้กฎหมายปกครองพื้นที่ 2525 สตรีใน จังหวัดนครศรีธรรมราชเคลื่อนไหวทางการเมืองการปกครองโดยสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิก สภาผู้แทนราษฎร คุณหญิงสุพัตรา มาศดิตถ์ และในปัจจุบันสตรีจังหวัดนครศรีธรรมราชยังคงมีความสนใจทางการเมืองการปกครองโดยในระดับประเทศ มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่เป็นสตรี ถึง 2 ท่าน คือ นางสาวนริศา อติเทพวรพันธ์ และนางสุวิทย์ พิศสุวรรณ (ชูเช็ง) สำหรับในระดับท้องถิ่นสตรีในจังหวัดนครศรีธรรมราชมีการเคลื่อนไหวทางด้านการเมืองการปกครอง อยู่ตลอดเวลา ไม่ว่าจะเป็นในระดับจังหวัด ระดับอำเภอ ระดับตำบล หรือระดับหมู่บ้าน

ตำบลกำแพงเขา ตั้งอยู่ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช ในอดีตเคยเป็นพื้นที่เป้าหมายของรัฐบาลในการแข่งขันพื้นที่ และประชาชนจากพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย ประชากรในตำบลกำแพงเขา จึงมีความรู้และตื่นตัวในเรื่องการเมืองการปกครองสูงมาแต่อดีต ปัจจุบันตำบลกำแพงเขา แบ่งเขตการปกครองออกเป็น 9 หมู่บ้าน มีลักษณะทางกายภาพเป็นพื้นที่ราบที่อุดมสมบูรณ์ มีเส้นทางคมนาคมสัญจรไปมาได้ทุกฤดูกาล ประชากรส่วนใหญ่มีฐานะปานกลาง รายได้หลักได้จากการทำสวนผลไม้ ยางพารา ทำไร่ เป็นต้น

จากอดีตถึงปัจจุบันชาวตำบลกำแพงเขาเป็นนักต่อสู้ทางด้านการเมืองการปกครอง มาช้านาน อีกทั้งพื้นที่ตำบลกำแพงเขายังเป็นบ้านเกิดของนักการเมืองที่มีชื่อเสียง จึงทำให้ประชาชนมีความตื่นตัวทางการเมืองการปกครองสูง โดยเฉพาะในกลุ่มของสตรีตำบลกำแพงเขามีสตรีเป็นผู้นำท้องถิ่นมากกว่า 20 ปี สตรีในตำบลกำแพงเขาได้รับการดูแลอย่างทั่วถึง ทั้งในด้านการพัฒนา การศึกษา การพัฒนาคุณภาพชีวิต สตรีตำบลกำแพงเขาได้รับการยอมรับในระดับประเทศและระดับท้องถิ่นหลายท่าน ได้แก่ นางช่ออัน ล่องจำ รางวัลกำนันยอดเยี่ยม ประจำปี 2542 นางสารี เกตุทอง รางวัลผู้ใหญ่บ้านยอดเยี่ยม ประจำปี 2545 นางเกสร บำรุง ประธานอาสาสมัคร สาธารณสุขจังหวัดนครศรีธรรมราช และกรรมการสภาพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ การพัฒนา 14 จังหวัดภาคใต้ นางแจ้ว ยอดกล้า รางวัลอาสาสมัครดีเด่นระดับจังหวัด และนางสุวิทย์ พิศสุวรรณ (ชูเช็ง) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

แต่อย่างไรก็ตาม แม้สตรีในตำบลกำแพงเขาส่วนหนึ่งจะมีสภาพการรับรู้ทางด้าน การเมืองการปกครองในระดับสูง และเป็นที่ยอมรับของบุคคล กลุ่มบุคคล ชุมชน สังคม และ ประเทศชาติ แต่ยังมีสตรีตำบลกำแพงเขาอีกกลุ่มหนึ่งที่มีจำนวนมากว่าครึ่งหนึ่ง ยังไม่มีโอกาส

ได้รับการยอมรับตามที่กล่าวมาแล้ว และยังคงดำเนินชีวิตอยู่ในรูปแบบเดิม ไม่เปลี่ยนแปลงบทบาทของตนเอง ทำให้สตรีเหล่านี้เป็นปัญหาและอุปสรรคในการพัฒนาท้องถิ่น

ด้วยเหตุผลข้างต้นที่กล่าวมาแล้ว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาเรื่องการรับรู้สิทธิและบทบาทด้านการเมืองการปกครองของสตรีตำบลกำแพงเขา อำเภอเมืองนครศรีธรรมราช เพื่อศึกษาสภาพการรับรู้สิทธิและบทบาทด้านการเมืองการปกครอง เพื่อเปรียบเทียบการรับรู้สิทธิและบทบาทด้านการเมืองการปกครอง เพื่อทราบความต้องการของสตรีในด้านการรับรู้สิทธิและบทบาทด้านการเมืองการปกครอง และนำผลที่ได้มาสรุปวิเคราะห์ผล เพื่อนำมาพัฒนาการรับรู้สิทธิและบทบาทด้านการเมืองการปกครองของสตรีตำบลกำแพงเขา อำเภอเมืองนครศรีธรรมราชต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการรับรู้สิทธิและบทบาทด้านการเมืองการปกครองของสตรีตำบลกำแพงเขา อำเภอเมืองนครศรีธรรมราช ใน 3 ด้าน คือ ด้านความเข้าใจสิทธิและบทบาททางการเมืองการปกครอง ด้านการแสดงบทบาททางการเมืองการปกครอง และด้านปัญหาอุปสรรคการเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมืองการปกครอง
2. เพื่อศึกษาระดับและเปรียบเทียบการรับรู้สิทธิและบทบาทด้านการเมืองการปกครองของสตรีตำบลกำแพงเขา อำเภอเมืองนครศรีธรรมราช จากตัวแปรด้านอายุ ระดับการศึกษา สถานภาพการสมรส การเป็นสมาชิกพรรคการเมืองระดับประเทศ จำนวนครั้งการไปใช้สิทธิเลือกตั้งทั้งระดับท้องถิ่น และระดับประเทศ และแหล่งข่าวสารความรู้ทางการเมืองการปกครอง
3. เพื่อทราบข้อเสนอแนะในการรับรู้สิทธิและบทบาทด้านการเมืองการปกครองของสตรีตำบลกำแพงเขา อำเภอเมืองนครศรีธรรมราช

สมมุติฐานของการวิจัย

สตรีตำบลกำแพงเขา อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช ที่มีความแตกต่างกันในระดับอายุ ระดับการศึกษา สถานภาพการสมรส การเป็นสมาชิกพรรคการเมืองระดับประเทศ การไปใช้สิทธิเลือกตั้งทั้งระดับท้องถิ่น และระดับประเทศ แหล่งข่าวสารความรู้ทางการเมืองการปกครอง มีการรับรู้สิทธิและบทบาทด้านการเมืองการปกครองแตกต่างกัน

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร คือ สตรีที่เป็นคณะกรรมการพัฒนาสตรีระดับตำบล (กพสต.) ของตำบลกำแพงเขา อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช จำนวน 260 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง คือ สตรีที่เป็นคณะกรรมการพัฒนาสตรี (กพสต.) ตำบลกำแพงเขา อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช ที่ดำรงตำแหน่งประธานกลุ่ม หรือรองประธานกลุ่ม หรือเลขาธิการกลุ่ม หรือกรรมการกลุ่ม จำนวน 117 คน

2. ขอบเขตด้านตัวแปร

การวิจัยครั้งนี้กำหนดตัวแปรที่เป็นปัจจัยในการรับรู้สิทธิและบทบาทด้านการเมืองการปกครองของสตรีตำบลกำแพงเขา อำเภอเมืองนครศรีธรรมราชดังนี้

2.1 อายุ

2.2 ระดับการศึกษา

2.3 สถานภาพการสมรส

2.4 การเป็นสมาชิกพรรคการเมืองระดับประเทศ

2.5 จำนวนครั้งการไปใช้สิทธิเลือกตั้งระดับท้องถิ่น และระดับประเทศ

2.6 แหล่งข่าวสารความรู้ทางการเมืองการปกครอง

3. ขอบเขตด้านพื้นที่

พื้นที่ที่ใช้ในการศึกษาข้อมูลคือ หมู่ที่ 1 บ้านสวนพล หมู่ที่ 2 บ้านนาโหนด หมู่ที่ 3 บ้านย่านซื่อ หมู่ที่ 4 บ้านชัน หมู่ที่ 5 บ้านดินนา หมู่ที่ 6 บ้านกลาง หมู่ที่ 7 บ้านห้วยปราง หมู่ที่ 8 บ้านหวิด หมู่ที่ 9 บ้านหนองลุง ตำบลกำแพงเขา อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช

4. ขอบเขตด้านเนื้อหา

4.1 ด้านความเข้าใจสิทธิและบทบาททางการเมืองการปกครอง

4.2 ด้านการแสดงบทบาททางการเมืองการปกครอง

4.3 ด้านปัญหาอุปสรรคการเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมืองการปกครอง

ข้อตกลงเบื้องต้น

1. สตรีตำบลกำแพงเขา อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช ที่ใช้เป็นกลุ่มประชากร และกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้ กำหนดเฉพาะสตรีที่เป็นคณะกรรมการพัฒนาสตรี (กพสต.) ตำบลกำแพงเขา ที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไปเท่านั้น
2. ตัวแปรสถานภาพการสมรสในครั้งนี้กำหนดไว้เพียง 2 สถานภาพ คือ โสด และ สมรสเท่านั้น เนื่องจากสตรีที่เป็นสมาชิกกลุ่มสตรีอาสาพัฒนาตำบลกำแพงเขาที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไป ไม่ปรากฏสถานภาพอื่นนอกจากที่กำหนดไว้ในตัวแปร

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การรับรู้สิทธิและบทบาทด้านการเมืองการปกครอง หมายถึง การรับรู้และแสดงออกมาเป็นพฤติกรรมด้านการเมืองการปกครอง ด้านความเข้าใจสิทธิและบทบาททางการเมืองการปกครอง ด้านการแสดงบทบาททางการเมืองการปกครอง และด้านปัญหาอุปสรรคการเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมืองการปกครอง
2. สภาพการรับรู้ทางการเมืองการปกครอง หมายถึง พฤติกรรมที่สตรีตำบลกำแพงเขา อำเภอเมืองนครศรีธรรมราช มีความเข้าใจสิทธิและบทบาททางการเมืองการปกครอง รับรู้บทบาททางการเมืองการปกครอง รับรู้ปัญหาอุปสรรคในการเข้าร่วมกิจกรรม และมีความต้องการข่าวสารความรู้ทางการเมืองการปกครองขณะเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม
3. ระดับการรับรู้ด้านการเมืองการปกครอง หมายถึง การแสดงพฤติกรรมทางด้านการเมืองการปกครองทั้ง 3 ด้าน ที่สตรีตำบลกำแพงเขาสามารถเข้าใจและปฏิบัติได้ ซึ่งอาจจะมีระดับที่ไม่เท่ากันขึ้นอยู่กับปัจจัยเฉพาะบุคคลของสตรี บทบาทด้านการเมืองการปกครอง หมายถึง การแสดงพฤติกรรมด้านการเมืองการปกครองของสตรีตามที่ปรากฏหมายรัฐธรรมนูญกำหนด
4. การเมืองการปกครอง หมายถึง การดำเนินกิจกรรมกลุ่มในชุมชน กิจกรรมด้านการเมืองการปกครองทุกระดับทั้งในระดับท้องถิ่นและระดับประเทศ
5. รูปแบบกระบวนการ หมายถึง วิธีการรับรู้ข่าวสารด้านสิทธิและบทบาทด้านการเมืองการปกครองของสตรีโดยตรง คือแสวงหาความรู้ด้วยตนเองอย่างตั้งใจ และโดยทางอ้อมรับรู้มาโดยมีคนอื่นแนะนำหรือรู้มาโดยบังเอิญ
6. สตรีตำบลกำแพงเขา หมายถึง สตรีที่เป็นคณะกรรมการพัฒนาสตรีตำบล (กพสต.) ของตำบลกำแพงเขา จำนวน 117 คน

7. ปัจจัยการรับรู้ หมายถึง อายุ ระดับชั้นสูงสุดที่จบการศึกษา สถานภาพการสมรส การเป็นสมาชิกพรรคการเมืองระดับประเทศ จำนวนครั้งการไปใช้สิทธิเลือกตั้งทั้งระดับท้องถิ่น และระดับประเทศ และแหล่งข่าวสารความรู้ทางการเมืองการปกครอง

ประโยชน์ของการวิจัย

1. จากการศึกษาทำให้สามารถทราบสภาพและระดับการรับรู้สิทธิและบทบาทด้านการเมืองการปกครองของสตรีตำบลกำแพงเขา อำเภอเมืองนครศรีธรรมราช
2. จากการศึกษาทำให้สามารถรับทราบปัจจัยที่มีต่อการรับรู้สิทธิและบทบาทด้านเมืองการปกครองของสตรีตำบลกำแพงเขา อำเภอเมืองนครศรีธรรมราช
3. จากการศึกษาทำให้สามารถทราบรูปแบบกระบวนการ การรับรู้สิทธิและบทบาทด้านการเมืองการปกครองของสตรีตำบลกำแพงเขา อำเภอเมืองนครศรีธรรมราช และนำผลการศึกษาไปเป็นแนวทางในการพัฒนารูปแบบกระบวนการ การพัฒนาการรับรู้สิทธิและบทบาทด้านการเมืองการปกครองของสตรีตำบลกำแพงเขา อำเภอเมืองนครศรีธรรมราช